

OFFICERSFÖRBUNDET

Verksamhetsberättelse 2018

Inledning

2018 – året då det hände?

Efter en historiskt utdragen regeringsbildning och budgetprocess 2018 stod det till slut klart att Försvarsmakten kommer att finansieras utifrån myndighetens äskanden kommande år. Vi tycks således, till sist, ha förutsättningar att nå uppställda mål i liggande försvarsbeslut. Alla signaler pekar också på att försvarsberedningens kommande rapport kommer att bekräfta behovet av ytterligare stora tillskott för att möjliggöra en större Försvarsmakt med verklig operativ förmåga. Detta är naturligtvis oerhört positivt. Mindre positivt är att det ännu saknas full insikt hos Försvarsmaktsledningen om att dess viktigaste resurs – personalen – också kostar pengar. Särskilt när vi nu växlar upp och ska växa.

Lönen i fokus

Därför har ett stort fokus för Officersförbundet under 2018 varit att genom opinionsbildning gentemot såväl poliska beslutsfattare som Försvarsmakten konsekvent driva frågan om konkurrenskraftiga löner för militär personal som ett måste för att öka attraktiviteten och behålla befintlig personal.

Officersförbundet beräknar att ett extra tillskott på minst 325 miljoner kronor om året, utöver det Försvarsmakten begärt i budgetunderlag till regeringen, krävs för att justera den militära personalens löner till en nivå som säkrar konkurrenskraft och attraktivitet till yrkena.

Behovet av extra tillskott för lön har vi fört fram i möten med FML, träffar med politiker och myndighetsföreträdare, i debattartiklar i media och i våra synpunkter på FM:s budgetunderlag. Arbetet med detta kommer att fortsätta med ökad styrka under 2019.

När det kommer till dagens och morgondagens personalförsörjning finns ingen patentlösning, och vi inom Officersförbundet är väl medvetna om att enbart höjda löner inte kommer att lösa de problem Försvarsmakten står inför. Det krävs att man skruvar på många rattar, men att blunda för att lönen är en viktig faktor när det kommer till att attrahera, rekrytera och – framförallt - behålla personal är att blunda för verkligheten.

Försvarsmakten efter #metoo

Året har också präglats av efterdyningarna av Metookampanjen och uppropet inom Försvarsmakten, #givakt och bitihop. Under året genomförde Officersförbundet en konferens med 80-talet förtroendevalda och skyddsombud på temat att förebygga trakasserier och kränkande särbehandling. Försvarsmakten har även valt att i stort gå på den linje Officersförbundet förordat och har nu påbörjat inrättandet av en central utredningsfunktion vid kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier, vi ser detta som positivt och kommer att följa utvecklingen noga.

Ju fler desto starkare

Som förbund ligger vår styrka i våra medlemmar. Och trots att vi är ett förbund med hög anslutningsgrad kan vi alltid bli bättre. Därför har vi under 2018 inlett ett arbete för att intensivifiera rekrytering av nya medlemmar, ett arbete som kommer att fortsätta och märkas mer under 2019. Som nyanställd militär inom Försvarsmakten ska det vara en självklarhet att gå med i Officersförbundet! Här ligger mycket av arbetsinsatsen på de lokala föreningarna, det är i mötet med nya kollegor som vi kan visa på nyttan med medlemskapet och varför vi behövs.

Det löpande arbetet inom förbundet har fortgått med oförminskad styrka och ambitionsnivå. Förhandling och samverkan bedrivs kontinuerligt och deltagandet vid våra uppskattade fackliga utbildningar har varit gott. Cirka 380 förtroendevalda har fått utbildning genom förbundets centrala kurser samt runt 460 medlemmar och förtroendevalda har fått utbildning på våra lokala föreningskurser. Förbundet har även under året arbetat med ett stort antal tvister, där vi vid ett flertal tillfällen nått lösningar till gagn för de medlemmar som behövt förbundets hjälp.

Jag vill ta detta tillfälle i akt att uttrycka min tacksamhet för det enormt värdefulla arbete som förtroendevalda och kanslipersonal dagligen utfört i medlemmarnas tjänst under året. Såväl på lokalföreningsnivå som centralt ser jag ett stort engagemang och en vilja att hela tiden utveckla förbundets arbete, något vi fortsätter med under 2019.

Lars Fresker
Förbundsordförande

Innehållsförteckning

Inledning	1
Organisationsfrågor och allmän förbundsverksamhet, resultat 2018.....	5
Förbundsstyrelsen.....	5
Förtjänstmedalj.....	6
Hedersmedalj.....	6
Revisorer.....	7
Ersättningskommitté.....	7
Valberedning.....	7
Förbundets kansli.....	8
Officersföreningar och andra sammanslutningar	8
Kårsektioner.....	8
Medlemsutveckling.....	8
Hedersmedlemmar.....	9
Medlemsregister.....	9
Officersförbundets representation i nämnder m.m.....	9
Möten och konferenser.....	11
Nordisk Officersallians och övrigt internationellt samarbete.....	11
Officersförbundets områdesvisa verksamhet, resultat 2018.....	12
Kompetens och personalförsörjning	12
Personalutveckling.....	12
Rekrytering och antagning.....	12
Utbildning.....	12
Personalbedömning, urval och befordran.....	12
Chef- och ledningsfrågor	12
Stöd vid yrkesväxling	12
Lön, pension och övriga anställningsvillkor.....	13
Lönebildning och lönesättning	13
Lönerevision 2018 för Forsvarsmakten	13
Kostnadsersättningar, arbetstid och ledighet	14
Pensioner.....	15
Arbetsmiljö	15
Veteran- och anhörigstöd	15
Jämställdhet och likabehandling.....	15
Officersförbundets inre arbete	15
Inflytande och medlemsrelationer inom Officersförbundet.....	15
Rekrytering och medlemsvård.....	15
Facklig utbildning	16
Lokala utbildningar.....	16
Centrala utbildningar.....	16
Styrelseutveckling.....	17
Press och opinionsbildning.....	17
Officersinfo.....	18
Webbplats.....	18
Facebook	18

Twitter	18
Instagram	19
Trycksaksproduktion	19
Övrigt, resultat 2018	20
Rättshjälp	20
Försvarmaktens personalansvarsnämnd	20
Officersförbundets stipendiestiftelse	20
Remisser och andra yttranden.....	20
Årsredovisning.....	21
Förvaltningsberättelse	21
Allmänt om verksamheten	21
Främjande av ändamålen	21
Väsentliga händelser under räkenskapsåret	21
Resultaträkning	23
Förbundsintäkter	23
Förbundsutgifter	23
Finansiella poster	23
Bokslutsdispositioner	23
Skatter.....	23
Balansräkning	24
Anläggningstillgångar.....	24
Omsättningstillgångar	24
Eget kapital och skulder	25
Eget kapital	25
Obeskattade reserver	25
Avsättningar	25
Kortfristiga skulder	25
Noter	26
Underskrifter.....	30
Bilagor.....	31
Revisionsberättelse 2018 Förtroendevalda revisorer	34
Revisionsberättelse 2018 KPMG	35

Organisationsfrågor och allmän förbundsverksamhet, resultat 2018

Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen

Förbundsordförande: Lars Fresker, Norrbottens regemente (I 19)

Förste vice förbundsordförande: Karl-Johan Boberg, Amfibieregementet (Amf 1)

Andre vice förbundsordförande: Maria von Below, Norrbottens flygflottilj (F 21)

Ledamöter

Gabriel Bris, Försvarsmaktens tekniska skola (FMFS)

Ulf Hassgård, Högkvarteret (HKV)

Klas Hellström, Amfibieregementet (Amf 1)

Håkan Jansson, Norrbottens regemente (I 19) (fr.o.m. 2018-10-01)

Magnus Johansson, Ledningsregementet (LedSS)

David Lindblom, Skaraborgs regemente (P4)

Hans Lundgren, Helikopterflottiljen (Hkpflj/3.hkpskv)

Kristina Lundström, TrångR

Johan Reisspass, Södra skånska regementet (P 7)

Jacob Romlin, Luftstridsskolan (LSS)

Malin Scharffenberg Kahlke, Artilleriregementet (A 9) (t.o.m. 2018-09-30)

Mats Thuresson, Tredje sjöstridsflottiljen (3.sjöstridsflj)

Mikael Vinde, Sjöstridsskolan (SSS)

Suppleanter

Klas Ahlqvist, Skaraborgs regemente (P 4)

Rickard Benedetti, Amfibieregementet (Amf 1)

Henrik Edlund, Luftstridsskolan (LSS)

Håkan Jansson, Norrbottens regemente (I 19) (t.o.m. 2018-09-30)

Malin Scharffenberg Kahlke, Artilleriregementet (A 9) (fr.o.m. 2018-10-01)

Jan Möller, Skaraborgs flygflottilj (F 7)

Förbundsstyrelsens sammanträden och planeringsinternat

Förbundsstyrelsen har under året genomfört 11 sammanträden. Närvaromöten har avhållits 10-12 april, 12-14 juni, 27-31 augusti, 17-18 oktober samt 10-12 december. Telefonmöten har skett den 18 januari, 6 februari, 13 mars, 16 maj, 27 september och 13 november.

Vid ordinarie närvaromöte tas ett antal temafrågor upp. Frågor som under året varit föremål för detta är:

- Lönebildning
- BESTA
- #givaktochbitihop#
- Kommunikationsstrategi
- Verksamhetsplan 2019 och framåt
- Dataskyddsombud
- Försvarsberedningens arbete
- Förändringar inom pensionsområdet
- Hantering löneskuld
- Tillsättning av chefer
- Förbundets strategiska plan

Styrelsesammanträdena har samordnats med arbete i särskilda arbetsgrupper och projekt. Suppleanterna har deltagit i telefonsammanträden när de haft möjlighet. En suppleant har enligt schema deltagit vid närvarosammanträdena.

Förbundsstyrelsen har fastställt Officersförbundets strategiska plan.

En representant från valberedningen har följt styrelsens arbete vid ordinarie närvarosammanträden.

I samband med förbundsstyrelsens sammanträden genomförs också styrelsemöten med OFR/O och OFR/O FM. Under 2018 har fem (5) respektive nio (9) sådana sammanträden avhållits.

Förbundsstyrelsens ledamöter har utöver ovanstående regelmässigt deltagit vid olika kurser, konferenser, föreningsbesök m.m.

Förtjänstmedalj

Under 2018 har inga förtjänstmedaljer delats ut.

Hedersmedalj

Under 2018 beslutades att tilldela hedersmedalj till Romulo Enmark, rektor vid Försvarshögskolan.

Revisorer

Ordinarie ledamöter

Jonas Holmgren, OF Bothnia

Hampe Klein, OF Högkvarteret

Suppleanter

Birger Hedman, Halmstadsskolornas OF

Stefan Rönnqvist, Livgardets OF

Fredrik Sjölander (auktoriserad revisor från KPMG)

Ersättningskommitté

Ordförande

Johan Öhlén, OF Göteborg

Ordinarie ledamöter

Leif Edström, OF F 21

Mats Häggström, OF Helikopter

Suppleanter

Niclas Schöld, OF Skaraborgarna

Alexander Skånberg, OF F 7

Valberedning

Ordförande

Sven-Åke Söderbjörk, OF MarinB/SSS

Ordinarie ledamöter

Ulrika Palm, OF TrångR

Ola Arvidsson, OF Bothnia

Tim Björklund, Ärna OF

Johan Falck, OF F 7

Björn Blomberg, OF Högkvarteret

Roger Karlsson, OF F 17

Suppleanter

Ivar Fredriksson, OF Enköping

Michael Lundström, OF MarinB/SSS

Jan-Åke Andersson, OF Skaraborgarna

Förbundets kansli

På Officersförbundets kansli har under 2018 följande personer varit anställda:

<i>Förbundsdirektör:</i>	Peter Löfvendahl
<i>Ombudsmän:</i>	Pelle Avelin (tjänstledig fr.o.m. 2018-08-15) Mikael Boox Conny Jansson Mikael Kenttälä Patrik Larsson Elina Meyer (fr.o.m. 2018-10-01) Fredrik Norén Susanne Nyberg
<i>Kommunikationschef:</i>	Fredrik Hultgren
<i>Kommunikatör</i>	Jennie Timgren (fr.o.m. 2018-01-15)
<i>Chefredaktör:</i>	Josefine Owetz
<i>Kamrer:</i>	Susanne Skäfte
<i>Administrativt ansvarig</i>	Marie Eriksson (fr.o.m. 2018-10-01)
<i>Assistenten:</i>	Susanne Bredberg (tjänstledig fr.o.m. 2018-08-01) Carina Viklund

Förbundskansliet är beläget på Sturegatan 15, Stockholm.

Officersföreningar och andra sammanslutningar

Under 2018 har ingen förändring av antalet officersföreningar skett (31 stycken), indelning enligt bifogad organisationsplan, *bilaga 1* samt fyra kårsektioner enligt nedan.

Kårsektioner

Inom Officersförbundet finns följande kårsektioner (KårS) organiserade:

Fort	för fortifikationsofficerare
KOFOT	för FM yrkesofficerare i flygteknisk tjänst
FPI	en kårsektion för flygande personal
Studeranderåd	för studerande vid grundläggande officersutbildning

Medlemsutveckling

2018-01-01 hade Officersförbundet 19 079 medlemmar, varav 13 745 yrkesverksamma.

2018-12-31 hade medlemsantalet ökat till 19 114 varav 13 507 yrkesverksamma.

Hedersmedlemmar

Förbundet redovisade vid utgången av år 2018, 41 hedersmedlemmar.

Andersson Claes-Göran	Groneberg Michael	Molin Johan
Andersson Holger	Gustafson Ingemar	Pettersson Kennerth
Andersson Kent-Ivan	Gustafsson Elis	Sandberg Ulf
Asplund Jan	Hagman Hans	Sandhaag Olle
Byberg Hans-Ivar	Hald Bjarne	Sinclair Hans-Bertil
Carlsson Ingvar	Hammarskjöld C-G	Stenquist Leif
Carlsson Rune	Hedberg Göran	Svensson Eric
Christensen Bo	Johnson Hans	Söderberg Arne
Edström Rune	Jäderlind Ingvar	Tallbom Matts
Ekstrand Roland	Jägare Rolf	Trennestam Gunnar
Engström Michael	Kronkvist Rune	Törnquist Leif
Ericsson Sören	Liljeström Håkan	Wahlberg Per
Eriksson Johnny	Lindberg Erik	Waldemarsson Nils
Eriksson Lennart	Malm Lars-Olov	

Medlemsregister

En uppdatering av medlemsregistret har genomförts och en anpassning av registret till GDPR likaså.

Fr.om. den 1 januari 2018 är If förbundets leverantör av medlemsförsäkringar.

För de medlemmar som inte fullt ut kunde flyttas över p.g.a. pågående sjukdom, har möjlighet beretts till fortsättningsförsäkring hos Länsförsäkringar för 2018 och 2019.

Officersförbundets representation i nämnder m.m.

Officersförbundet har under året varit representerat i följande nämnder, organisationer, styrelser och samverkansorgan:

ÖB:s samverkansgrupp: förbundsdirektör Peter Löfvendahl, ledamot och ombudsman Mikael Boox, ersättare.

C Ledningsstabens samverkansgrupp: ombudsman Mikael Boox, ledamot och förbundsdirektör Peter Löfvendahl, ersättare.

C Produktionsstabens (Produktionschefen) samverkansgrupp: ombudsman Conny Jansson, ledamot och ombudsman Pelle Avelin (t.o.m. 2018-08-14), ombudsman Mikael Boox (fr.o.m. 2018-08-15), ersättare.

C Insatsstabens (Insatschefen) samverkansgrupp: ombudsman Mikael Kenttälä, ledamot och ombudsman Mikael Boox, ersättare.

Personaldirektörens samverkansgrupp: ombudsman Mikael Boox, ledamot och ombudsman Mikael Kenttälä, ersättare.

Försvarsmaktens centrala arbetsmiljökommitté: ombudsman Pelle Avelin (t.o.m. 2018-08-14), förbundsdirektör Peter Löfvendahl (fr.o.m. 2018-08-15) ledamot.

Försvarsmaktens centrala personalförsörjningsnämnd: styrelseledamöterna Magnus Johansson, ledamot och Klas Hellström, ersättare.

Försvarsmaktens råd för medinflytande för rekryter: styrelseledamot Gabriel Bris.

Försvarets understödsnämnd: T.o.m. 2018-05-31 Johan Öhlén, ordförande, Peter Löfvendahl, Johan Molin, Karl-Johan Boberg, ledamöter och Lars Fresker, Göran Carlsson, Johan Hamlin och Mattias Tidstrand, suppleanter. Fr.o.m. 2018-05-31 Johan Öhlén, ordförande, Peter Löfvendahl, Karl-Johan Boberg, Lars Fresker, ledamöter samt Johan Molin, suppleant.

Fartygsmiljönämnden: Michael Lundström, vice ordförande, Peter Wrahme, ledamot och Torbjörn Haraldsson, suppleant.

Aea stämma: kamrer Susanne Skäfte, stämooombud.

Försäkringskommitté: Styrelseledamöterna Magnus Johansson, Hans Lundgren Mats Thuresson. Ur kansliet assistenterna Susanne Bredberg (t.o.m. 2018-07-31) och Carina Viklund.

STOFF AB: förbundsdirektör Peter Löfvendahl, ledamot och kamrer Susanne Skäfte, suppleant.

Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) styrelse: förbundsordförande Lars Fresker, ordförande.

Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) överstyrelse: förbundsdirektör Peter Löfvendahl ordinarie, ombudsman Pelle Avelin (t.o.m. 2018-08-14), ombudsman Fredrik Norén (fr.o.m. 2018-08-15), ersättare.

OFR förhandlingschefsgrupp: förhandlingschef Susanne Nyberg.

Samarbetsrådet: förhandlingschef Susanne Nyberg.

Partsrådets representantskap: förhandlingschef Susanne Nyberg, ledamot.

Kåpan Pensioner Försäkringsförening: förbundsordförande Lars Fresker, vice ordförande.

Kåpan överstyrelse: ombudsman Mikael Boox, suppleant.

Euromils styrelse: Johan Öhlén, ledamot.

OFR/O styrelse: Lars Fresker, ordförande och Karl-Johan Boberg, vice ordförande. Ledamöter: Gabriel Bris, Ulf Hassgård, Klas Hellström, Håkan Jansson, Magnus Johansson, David Lindblom, Hans Lundgren, Kristina Lundström, Johan Reisspass, Jacob Romlin, Mats Thuresson, Mikael Vinde och Maria von Below.

OFR/O FM styrelse: Enligt ovan (= OFR/O styrelse)

Försvarsmaktens urvalsmöten för befordran till OF 5: 1:e vice förbundsordförande Karl-Johan Boberg, ledamot, förbundsordförande Lars Fresker och 2:e vice förbundsordförande Maria von Below, ersättare.

Försvarsmaktens centrala antagningsnämnd: Styrelseledamöterna Magnus Johansson, ledamot och Klas Hellström, ersättare.

Möten och konferenser

Folk och Försvars rikskonferens

Förbundsordförande Lars Fresker och förbundsdirektör Peter Löfvendahl representerade Officersförbundet och redaktör Josefine Owetz deltog som utsänd från Officerstidningen. Rikskonferensen ledde till möjligheter att knyta och vidmakthålla kontakter med media, beslutfattare och opinionsbildare, både inom försvarssektorn och på det arbetsmarknadspolitiska området.

Försvarsmaktsråd

Förste vice ordförande Karl-Johan Boberg och kommunikationschef Fredrik Hultgren representerade förbundet vid Försvarsmaktsråd Skaraborg. Konferensen var ett bra tillfälle att knyta kontakter och föra informella diskussioner med representanter från hela totalförsvaret och försvarspolitikerna.

Nordisk Officersallians och övrigt internationellt samarbete

NOA

Årets två möten genomfördes i Helsingfors med Upseeriliitto:s förbundsordförande Ville Vita som värd.

Ämnesområden som arbetsgrupper avhandlade under året var; Salary benefits including the missions/operations abroad, Insurances, The future of unions in Nordic countries, Organization structure (central, areal, local), What are the development needs of organization? Som tidigare år har "Chairmen's working group" avhandlat de mest aktuella strategiska frågorna för de nordiska länderna.

Förbundsordförande Lars Fresker och styrelseledamöterna Gabriel Bris, Magnus Johansson och Mikael Vinde representerade Officersförbundet.

Euromil

Två presidiummöten genomfördes i Euromils regi. Vårmetet genomfördes i Bryssel, Belgien och höstmötet ägde rum i Budapest, Ungern. Exempel på ämnen som varit uppe i olika workshops och presentationer är "The future of the military profession", "Recruitment", "Equality in the armed forces", "Association points of contact in missions abroad" och "New Challenges for the European Armed Forces".

Deltagare har varit förbundsordförande Lars Fresker, samt styrelseledamot Euromil Johan Öhlén, förhandlingschef Susanne Nyberg och ombudsman Mikael Kenttälä.

Under året beslutades att nästa vårmöte ska genomföras i Bukarest.

Ombudsman Mikael Kenttälä har också deltagit i ett möte som den inofficiella gruppen inom Euromil, "The Northern Group", genomfört i Dublin. Fokus på frågorna som avhandlades var "Modern Values in Leadership" och "Working Time Directive".

Övrigt samarbete

Officersförbundet genomförde också genom ombudsman Mikael Kenttälä en genomgång av hur EG arbetstidsdirektiv implementerats i det svenska arbetstidsavtalet. Detta skedde i Cork, Irland på inbjudan av RACO, även andra fackliga organisationer från Irland var på plats.

Officersförbundets områdesvisa verksamhet, resultat 2018

Kompetens och personalförsörjning

Information och dialog om officersprofessionen har genomförts vid en avtalskonferens. En artikelserie på temat ”Officersprofessionen” har publicerats i Officerstidningen. Chefer med personalansvar bjuds in till bland annat förbundskurs 1.

Personalutveckling

Officersförbundet har under året i samverkan deltagit på konferenser, i arbetsgrupper och utvecklingsgrupper tillsammans med Försvarmakten syftande till att bidra till en bra kompetens- och personalförsörjning. Fokus under 2018 har varit omstruktureringsarbetet inom ramen för ledning för ett starkare försvar omfattande intagandet och bemanningen av FM org 19 med verksamhetsövergång från Försvarets materielverk.

Rekrytering och antagning

Officersförbundet har under året arbetat tillsammans med Försvarmakten, såväl på försvarsmakts- som på förbandsnivå, i samverkan bl.a. i de partsgemensamma personalförsörjnings- och antagningsnämnderna och där hanterat anställnings-, rekryterings- och antagningsfrågor.

Utbildning

Officersförbundet har under 2018 bland annat deltagit på Försvarmaktens utbildningskonferens, Försvarshögskolans temadagar om officersutbildning och en resa till Danmark tillsammans med Försvarmakten i syfte att studera den danska officersutbildningen.

Personalbedömning, urval och befordran

Officersförbundet har under 2018 deltagit i uttagningen till Försvarmaktens chefsurvalsgrupp för urval och befordran till nivå OF 5. Officersförbundet har också genom samverkan varit delaktigt vid tillsättningen av chefsbefattningar på högre nivå.

Genom samverkan med personalstaben och regelbundna möten med Försvarmaktens chefsutvecklingsenhet påverkar Officersförbundet bedömnings-, urvals- och befordringsfrågor.

Vidare har Officersförbundet deltagit i Försvarmaktens centrala antagningsnämnd som under året bland annat har hanterat antagningar till utbildningar med start 2019.

Chef- och ledningsfrågor

Officersförbundet deltar regelmässigt i ÖB chefsmöten. Officersförbundet har också efter att under flera år inte varit inbjudna återigen deltagit på den högre managementkursen för nyutnämnda överstar/kommendörer i seminarium om samverkan.

Officersförbundet har genomfört två kurser i arbetsmiljörätt för chefer med sammanlagt 35 deltagare. Vi har också deltagit i Saco:s chefsverksamhet med bland annat ett fjärde genomförande av Saco förbundsgemensamma chefsnätverk. Inför 2019 har Officersförbundet beslutat att inte längre delta i det samarbetet.

Stöd vid yrkesväxling

Parterna på förbandsnivån har under året, med stöd av avtalet om lokala omställningsmedel, arbetat med kompetensutvecklande åtgärder för att öka våra medlemmars anställningsbarhet

inom och utom Försvarmakten. Under 2018 har det partsgemensamma arbetet med att utveckla och bredda tillämpningen och riktlinjerna för lokala omställningsmedel också fortsatt.

Lön, pension och övriga anställningsvillkor

Lönebildning och lönesättning

I centrala avtalsrörelsen 2017–2020 uppnåddes hösten 2017 ett bra resultat utifrån Officersförbundets ursprungliga yrkanden. Fortsatt gäller tidsbegränsat avtal, traditionell förhandling som huvudmetod, oenighetssiffror i bilaga samt koppling till ”krontalsmodell” motsvarande 24 000 kr. Även förändringar inom personskadeavtalet (PSA) och PA16 uppnåddes på ett bra sätt. Dagersättning vid kortare tjänstgöring inom villkorsavtalet (VA) avvisades men en lösning gällande löneutfyllnad uppnåddes som förlikningslösning parallellt med avtalsrörelsen. Gällande avtalet som hanterar eventuellt bortfall av privata försäkringar, blev resultatet att Arbetsgivarverket skall ge ut tydliga tillämpningsanvisningar så att individer vet hur att hantera sina försäkringsskydd på bästa sätt. Trots upprepade påminnelser om denna tillämpning har Arbetsgivarverket ännu ej redovisat sin syn på tillämpningen.

I samband med samverkan inför budgetunderlaget (BU) 19 med Försvarmakten (FM) lanserade Officersförbundet ”325 miljoner” som den summa Försvarmakten skulle behöva äska från regeringen för att på ett bra sätt kunna korrigera lönestrukturen i Försvarmakten. Denna kampanj slog väl ut och vårt yrkande om 325 miljoner uppmärksammades både i media och på den politiska nivån. I början av 2019 har det inplanerats ett möte med Försvarmaktens personaldirektör på Försvarmaktens förfrågan om vad denna summa innehåller.

Under 2018 genomfördes två stycken avtals- och utbildningskonferenser för samtliga föreningar där temat var lön. Vi har på ett tydligare sätt utbildat föreningarna i avtal om lön inom främst Försvarmakten, förevisat hur lönebildningsarbetet kan bedrivas på OrgE-nivå samt hur föreningarna ska göra för att påkalla förhandling i lönefrågor.

2018-06-08 skrev parterna inom Försvarmakten under ett inrangeringsavtal gällande verksamhetsövergången från Försvarets Materielverk (FMV) till Försvarmakten. I detta avtal lyckades Officersförbundet bl.a. få till en hantering av yrkesofficer vid annan myndighets (YAM) som i stort synkades med hanteringen för övriga anställda. Denna hanteringen utgick ifrån två olika scenarier, dels de IAM vars anställning var planerad att avslutas på FMV före verksamhetsövergången samt de som hade en planerad tjänstgöring på FMV bortom 2019-01-01. De som hade ett avslut 2018-12-31 hanterades enligt normal rutin vid återgång till Försvarmakten. Däremot garanterades de som var planerade att tjänstgöra på FMV bortom 2019-01-01 genom avtalet en bibehållen lönenivå under vissa förutsättningar. De individer som fick en ny tillsvidareplacering i Försvarmakten på en befattning som motsvarade den befattning individen hade vid FMV fick behålla samma lön som ny I-lön i Försvarmakten. De individer som fick en tidsbegränsad placering på befattning som motsvarade den befattning individen hade på FMV, skulle först få sin I-lön fastställd enligt normal rutin vid återgång till Försvarmakten. Om den nya I-lönen var lägre än den lön individen hade på FMV, skulle mellanskillnaden i form av en tidsbegränsad lön utbetalas för den tid som återstått om arbetet vid FMV inte avbrutits i förtid. Om den tidsbegränsade placeringen förlängs övergår individens tidsbegränsade lön till ny I-lön.

Lönerevision 2018 för Försvarmakten

Under sen vår skickades underlag till samtliga organisationsenheter ut för att få de partsgemensamma äskanden/behoven identifierade och utifrån detta försöka uppnå enighet med Försvarmakten om hur ekonomin i årets revision bör fördelas. Detta arbete gjordes inom ramen för de s.k. särskilda satsningarna där förbundet var överens med Försvarmakten att även i år

jobba vidare med särskilda satsningar utifrån dels kompetensområden men även utifrån behov av extra medel för att höja lägsta löner för yrkesofficerare till 24 000 kr, behov av tillhörande följdjusteringar samt fortsätta arbetet med jämställda löner. Även att fortsätta arbeta för bättre lönestruktur gällande gruppbefäl/soldater och sjömän (GSS) var ett ingångsvärde att förhålla sig till.

Under förbundsmötet i november 2017 kommunicerade överbefälhavaren att Försvarmakten beslutat om att höja lägsta lönen för GSS till 19 000 kr fr.o.m. 2018-01-01. Förbundet hade inför det beslutet verkat för, utifrån att lön hanteras av parterna, att redan anställda GSS som byter befattning från 2017-10-01 också skulle omfattas, vilket vi fick gehör för. Diskussioner fördes under 2018 utifrån yrkandet att höja lägsta lönen till 20 500 kr. Försvarmakten har ännu inte bejakat denna förändring, utan arbetet fortsätter nu in i 2019.

Förhandlingarna om ett 3-årigt avtal avseende lönerevision inom FM startade i mitten av oktober 2017 och slutfördes i början av 2018.

Resultatet av förhandlingarna blev ett avtal som omfattar 3 år där vi uppnådde nya lägsta löner för YO/RO till 23 000 kr (2017), 24 000 kr (2018) och 25 000 kr (2019). För GSS har ingen enighet uppnåtts med Försvarmakten om att höja med mer än tidigare aviserade nivå 19 000 kr att gälla fr.o.m. 2018-01-01. Arbetet med en total löneöversyn delvis kopplad till ny kravsättning är försenad och inget färdigt resultat har redovisats under 2018.

Kostnadsersättningar, arbetstid och ledighet

Försvarmaktens nya arbetstidsavtal och rörlighetsavtal trädde ikraft 2018-01-01 efter att en partsgemensam utbildning genomförts under hösten 2017. De stora förändringarna rörande arbetstid är det nya FM-dygnet som i princip kommer ersätta både övningsdygnet och den omtvistade insatsarbetstiden. I avtalet är det nu även reglerat vad som gäller vid t ex ÖB aktivering och höjd beredskap, vilket varit otydligt tidigare. Utöver detta är det en skillnad i hur övertid kan användas och som därmed fått antalet maximalt antal tillgängliga övertidstimmar per år att följa arbetstidslagens 200 timmar. Även hanteringen av Försvarmaktens stöd till civila samhället enligt lagar och förordning är nu tydliggjort och hanteras med nödfallsövertid om ordinarie planerad arbetstid inte räcker till. Gällande Avtal om övningsverksamhet m.m. inom Försvarmakten (ÖVA) upphörande blev konstruktionen i stort att ett nytt sjötillägg konstruerats för de som är mönstrade ombord på ett av Försvarmaktens fartyg och att övriga som tidigare haft tjänstgöringstillägg vid årsskiftet fick motsvarande summa inbakad på lön. Gällande rörlighetsavtalet rör de stora förändringarna att restid numera ersätts med motsvarande timlön (1/175), förrättningsstillägget är borttaget, nytt logitillägg är konstruerat (anvisat boende) samt att samtliga anställda har rätt till ersättning för träningskor.

I slutet av 2018 kunde vi konstatera att när det gäller arbetstid har det inte uppstått några större friktioner utan överlag fungerar avtalet bra gentemot verksamhetens behov. Gällande rörlighetsavtalet är det uteslutande frågor kring det nya anvisade boendet som behövs hanteras vid upprepade tillfällen i avtalsrådet samt att Försvarmakten har reagerat på höga reseersättningskostnader.

Under året har ett 15-tal tvister slutförts som Försvarmakten påkallat med anledningen av att medlemmar har bestridit att de har en skuld till myndigheten.

Tidigare har ett arbete startats upp med juridiska staben i Försvarmakten med målsättningen att slutföra alla tvister rörande insatsarbetstid. Drygt ett 10-tal tvisteförhandlingar slutfördes under året där våra medlemmar fick ut ersättningar för övertid istället för insatsdygn.

Pensioner

Fortsatt arbete med att implementera och informera medlemmar om pensionsavtal PA16 konstruktion och innebörd har bedrivits under året.

Dialog och diskussion kring personalförsörjningen och PA16 konsekvenser och möjligheter har lett fram till att Försvarmakten beslutat om särskilda åtgärder för att på kort sikt stimulera yrkesofficerare från 61 års ålder att inte gå i pension. Dessa åtgärder innefattande bl.a. extra pensionsavsättningar genom enskilda överenskommelser samt möjlighet till delpension från 61 års ålder. De långsiktiga konsekvenserna för Försvarmaktens personalförsörjning beroende på PA16 konstruktion m.m. kvarstår dock att hantera.

Arbetsmiljö

Arbetet med att stödja rekryteringen av skyddsombud har fortsatt under 2018. Vidare har kansliet deltagit vid samlingar för huvudskyddsombuden (HSO) inom Försvarmakten.

När det gäller FM HSO har det fortsatt varit samtal med Försvarmakten för att finna lösningar. Någon lösning har dock inte kommit till stånd varför svårigheterna för FM HSO att verka fortsatt har varit stora. Precis innan årets slut kallade Försvarmakten till diskussion om möjliga lösningar i avvaktan på nytt kollektivavtal om samverkan.

Officersföreningarna som varit berörda av införandet av försvarsgrensstaberna har fått stöd vid riskanalyser och granskning av blivande arbetsplatser.

Det har fortsatt ordnats kurser tillsammans med FM HSO på temat organisatorisk och social arbetsmiljö.

I slutet av året genomfördes en konferens för skyddsombud och företrädare för officersföreningarna. Konferensens tema var hur vi kan arbeta förebyggande för att förhindra trakasserier och kränkande särbehandling.

I samverkan med Försvarmakten kom Officersförbundet överens om att ett projekt ska inrättas för att förstärka utredningsförmågan avseende trakasserier och kränkande särbehandling.

Veteran- och anhörigstöd

Officersförbundet har fortlöpande följt implementeringen och utvecklingen av veteranpolitiken i Försvarmakten. Förbundet närvarade under Veterandagen med en utställning samt med representanter från förbundsstyrelse och kansli.

Jämställdhet och likabehandling

Arbetet med jämställdhet och likabehandling har präglats av uppropet #givaktochbitihop. Genomförd verksamhet redovisas under rubriken Arbetsmiljö.

Officersförbundets inre arbete

Inflytande och medlemsrelationer inom Officersförbundet

Under året har styrelseutveckling för officersföreningarna och informationsverksamheten använts som medel för att utveckla inflytande och medlemsrelationer.

Rekrytering och medlemsvård

Officersförbundet fortsätter att rekrytera framför allt genom föreningarnas rekryteringsarbete.

En genomgång av förbundets medlemsstatistik visar att förbundet under 2018 har minskat från 13 745 aktiva till 13 507, en minskning med 238. Minskningen speglar inte inflödet och utflödet varje månad som är ca 150 inträden och utträden vilket är det faktiska resultatet av rekryteringen och medlemsvården.

Facklig utbildning

Facklig utbildning har fortsatt att vara en prioriterad verksamhet. På grund av för få anmälningar nödvändigt att ställa in tre kurser under året - förbundskurs 1:1, kurs för valberedning samt arbetsmiljökurs 2. Trots ett högt tryck i Försvarmakten genomfördes övriga kurser med deltagande som redovisas i *Bilaga 2*. Med fler fackligt välutbildade medlemmar har möjligheten för officersföreningarna och medlemmarna att tillvarata sina intressen i ett föränderligt arbetsklimat ökat.

Lokala utbildningar

Antalet lokala kurser samt antalet deltagare i dessa har varit stort. De lokala kurserna planeras av respektive officersförening utifrån det egna behovet av utbildning. Förbundsstyrelsens ledamöter och ombudsmän har medverkat som lärare vid huvuddelen av kurserna, se *Bilaga 3*.

Centrala utbildningar

Officersförbundet har under året genomfört nedanstående kurser, deltagarantal enligt *Bilaga 2*.

Förbundskurs 1 (FK 1), har genomförts två gånger. Kursen genomförs under fyra dagar. Målet med kursen är att ge deltagarna grundläggande kunskaper i fackligt arbete. Exempel på kursinnehåll är facklig baskunskap avseende lagar och förordningar samt anställningsvillkor rörande rättigheter och skyldigheter för arbetstagare. Kursdeltagarna får dessutom insikt i frågor som är aktuella för Officersförbundet.

Förbundskurs 2 (FK 2), har genomförts en gång (kursen genomförs under sju dagar) och är en facklig förhandlingskurs som vänder sig till förtroendevalda med erfarenhet av styrelsearbete och förhandlingar på lokal nivå. Målet med kursen är att ge deltagarna grundläggande kunskaper och färdigheter i förhandlingstaktik, förhandlingsteknik och samverkan. Kursen bygger till stor del på rollspel där deltagarna själva spelar representanter för arbetsgivare och arbetstagarorganisationer. Spelet grundar sig på aktuella avtal inom Försvarmakten.

Kurs för ledamot i förbands personalförsörjningsnämnd (PFN), har genomförts en gång. Kursen genomförs under två dagar. Kursen vänder sig till ledamöter i personalförsörjningsnämnd vid förband. Målet med kursen är att ge deltagarna kunskaper om Försvarmaktens personalförsörjning, Försvarmaktens skolsystem, regelverk och styrdokument inför urvalsarbete. Kursen belyser även den fackliga organisationens roll vid urval på lokal och central nivå.

Kurs för utbildnings- och rekryteringsansvariga, har genomförts en gång. Kursens målsättning är att under två dagar ge deltagarna ökad kunskap om rekrytering och Officersförbundets utbildningar samt att vara ett forum för utbyte av erfarenheter från olika officersföreningar. Vid kurstillfället inventeras också behovet av aktiviteter/material för att kunna utveckla rekryteringen av nya medlemmar.

Arbetsmiljökurs, har genomförts en gång under året. Kursen genomförs under tre dagar. Kursen tar avstamp i lag- och avtalstexter inom arbetsmiljöområdet och en stor del av kurs tiden ägnas sedan åt dialog kring vardagsnära arbetsmiljöfall. En halvdag ägnas åt en föreläsning om sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Utbildningen riktar sig till skyddsombud, deltagare i samverkansgrupper, skyddskommittéer och chefer.

OSA – från ord till handling! har genomförts vid ett tillfälle. Under två dagar ges kursdeltagarna strategier och verktyg för att omsätta *AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö* till konkret handling.

Arbetsmiljörätt för chefer, har genomförts vid två tillfällen. Under en dag ges deltagarna den juridiska och straffrättsliga aspekten av arbetsmiljölagstiftningen. Det har de senaste åren blivit en tydlig fråga för Officersförbundet och våra chefsmedlemmar. Kursens målgrupp är den som är förbandschef, krigsförbandschef, ställföreträdare eller blivande dito eller enhetschef motsvarande som har delegerade arbetsmiljöuppgifter eller på annat sätt arbetar med arbetsmiljöfrågor, eller den som är intresserad av att utveckla sig inom arbetsmiljöområdet.

Kurs för kadetter, har genomförts en gång. Kursen vänder sig till medlemmar på Specialistofficersutbildning (SOU) och Officersprogrammet (OP). Kursens målsättning är att ge deltagarna ökad kunskap och förståelse om avtal och regler rörande anställningen i Försvarmakten samt studerandes inflytande och påverkan gentemot skolan samt inom Officersförbundet, främst genom Studeranderådet. Vidare ska deltagarna ges verktyg för att själva kunna rekrytera nya medlemmar vid skolorna.

Avtals- och utbildningskonferens, har genomförts tre gånger. Konferensen genomförs under två dagar. En konferens hade fokus på arbetsmiljö, till denna var ett skyddsombud per förening inbjuden. Målsättningen är att sprida kunskap om hur Officersförbundet kan jobba med arbetsmiljö- och jämställdhetsfrågor, ge kunskap om nya avtal, informera om pågående verksamhet, föra dialog och förankringsarbete under pågående avtalsförhandling samt erbjuda tillfälle till erfarenhetsutbyte mellan officersföreningarna.

Styrelseutveckling

Fungerande officersföreningar är en förutsättning för att medlemmarna ska kunna få ett vardagsnära stöd i fackliga frågor. Officersförbundets kansli har därför tillsammans med ledamöterna i förbundsstyrelsen genomfört projekt styrelseutveckling. Lokalföreningsstyrelsen genomför under två dagar en egenskattning av hur de fungerar rörande information, samverkansklimate, rekrytering etc. Utifrån ”läget” formuleras konkreta målsättningar som syftar till att höja kvalitén i styrelsearbetet. Styrelseutvecklingen har fått god respons bland de föreningar som genomfört den.

Utvärderingarna från kurserna visar att målen för respektive kurs uppnåtts samt att deltagarna är mycket nöjda med Officersförbundets kurser och konferenser.

Press och opinionsbildning

Debattartiklar har under året publicerats i Svenska Dagbladet, Aftonbladet, Altinget.se, Mariestads-Tidningen samt ”Säkerhetsrådet” (SvD:s säkerhetspolitiska blogg). Debattartiklarna har uteslutande fokuserat på personalförsörjningsfrågan i Försvarmakten.

Fem pressmeddelanden sändes ut under året. Personalförsörjning och löneläge i samband med Försvarmaktens budgetunderlag, som kommentar efter en tv4-intervju med försvarsministern, förbundets kommentarer kring hanteringen av generalmajor Brännström, information om vårt deltagande vid Rikskonferensen i Sälen samt om vårt seminarium i Almedalen och därtill hörande rapport var de ämnen som berördes.

Sammanlagt förekom Officersförbundet i 176 redaktionella artiklar under 2018, en övervägande majoritet av dessa avhandlade turerna med förbundets roll i fallet generalmajor Brännström, vilka ådrog sig stor medial uppmärksamhet.

Officersförbundet deltog under Almedalsveckan, vid Försvarmaktsråd Skaraborg samt under Folk och Försvars rikskonferens i Sälen. I Almedalen arrangerade förbundet ett seminarium om officersförsörjning tillsammans med Förvarshögskolan samt delarrangör vid ett försvarspolitiskt mingel.

En medlemsundersökning genomfördes under året. Undersökningsföretaget Demoskop genomförde undersökningen under våren och resultaten har bland annat använts i förbundets opinionsbildande arbete (se avdelningen ”trycksaker”).

Officersinfo

Nyhetsbrevet Officersinfo utkom med 18 nummer under året.

Webbplats

Webbplatsen officersforbundet.se hade under året 259 954 sidvisningar och 36 769 unika besökare. Under året har planering om en ny design på webbplatsen genomförts, vilken ska implementeras under 2019. Anledningar till förändringen är att få en mer modern webbplats, att utnyttja utrymmet på sidorna bättre, se över användarvänligheten men framförallt för att skilja oss från övriga webbplatser med samma typ av information.

En väg in på vår webbplats är via sociala nätverk där ca 72% av webbplatsbesökarna kommer från Facebook, Twitter genererar 14,7% och närmare 12% kommer från Instagram.

De sidor på vår webbplats som har haft flest besökare utöver startsidan, är bland annat nyheten om att ”Löneavtal klart mellan Officersförbundet och Försvarmakten”, men även nyheten om ”Ordförandes uttalande med anledning av Försvarmaktsledningens agerande gentemot generalmajor Anders Brännström” samt sidan med kontaktinformation till förbundet. Flest besökare under 2018 använde sig av mobiltelefon, vilket är ett skifte jämfört med föregående år då flest besökare använde desktop.

Facebook

Officersförbundet gick från 2 879 ”gillanden” vid 2018 års ingång till 3087 ”gillanden” vid 2019 års ingång. Även antalet följare ligger över 3 000. Förbundet nyttjar Facebook som en kommunikationskanal för att berätta om Officersförbundets pågående verksamhet. Antalet gillamarkeringar, delningar och kommentarer på våra inlägg var högre under 2018 jämfört med föregående år. Inlägget med länk till ett inslag i TV4 om löneläget för militär personal i maj 2018 där en av våra medlemmar intervjuades fick bäst engagemang och nåddes av över 11 000 Facebookanvändare. Kanalen används även i begränsad omfattning av våra medlemmar för direktkontakt med förbundet. Knappt en medlemsfråga i veckan inkommer till kansliet via vår Facebooksida.

87% av våra följare på Facebook är män och 12% är kvinnor. Flest följare har vi i ålder 25–34 år (41%), dock är de som ”pratar mest” om oss i åldersspannet 55–64 (24%).

Twitter

Officersförbundets twitterkonto har använts som komplement till våra övriga digitala kanaler. Egna nyheter, debattartiklar etc. har förmedlats även via Twitter. Via Officersförbundets konto har även regelbundet lyfts fram tredje parts inlägg (ledarartiklar, försvarstwitterare, debatt- och nyhetsartiklar) då budskapen står i samklang med förbundets. Officersförbundets Twitterkonto har 787 följare.

Instagram

Kontot som startades i samband med förbundsmötet 2017 används liksom twitter som komplement för att sprida den information vi publicerar i andra kanaler (främst webbplats och Offinfo). Kansliet har arbetat aktivt med innehåll, tilltal och uttryck för att optimera Instagram som kanal. Officersförbundet på Instagram har under året samlat över 1 000 följare, vilket utifrån en jämförelse med andra fackförbund verksamma på plattformen är att betrakta som mycket framgångsrikt. Följarna är i åldern 25–34 år och Officersförbundet följs av 87% män och 13% kvinnor.

Trycksaksproduktion

Officerstidningen utkom med åtta nummer under året med en omfattning av 36–48 sidor. Officerstidningen citeras i viss grad i annan media vilket kan tolkas som att publikationen ses som en journalistisk produkt med trovärdigt innehåll på nyhets- och reportageplats. Under året har ett förändringsarbete genomförts avseende Officerstidningens grafiska form. Lanseringen av Officerstidningens nya layout sker i mars 2019. En ägarpolicy för Officerstidningen har tagits fram av kommunikationsavdelningen och antagits av förbundsstyrelsen under 2018.

Övriga trycksaker som producerats under 2018 är foldern ”Should I stay or should I go”, vilken beskriver officerares syn på sitt yrke utifrån resultaten från den medlemsundersökning som genomfördes under året, samt foldern ”Ni finns där ni behövs bäst – vi finns här för er”, som producerades inför Veterandagen.

Ett förändringsarbete av Officersförbundets presentationsmaterial (Power Point) har inletts under året och som kommer att implementeras under 2019.

Övrigt, resultat 2018

Rättshjälp

Officersförbundet har under året behandlat tre ansökningar om rättshjälp. Ärendena har omfattat misstanke om begånget brott i tjänsten och arbetsskador. I två fall har rättshjälp beviljats. Ett ärende har avslagits då det inte bedömts finnas möjlighet att driva detta ärendet vidare med framgång.

Försvarmaktens personalansvarsnämnd

Under 2018 har ca 20 ärenden behandlats i Försvarmaktens personalansvarsnämnd som berört Officersförbundets medlemmar. De ärenden som varit uppe för beslut har spänt över ett brett register av olika förseelser och har bland annat inneburit genomförande av sju överläggningar med anledning av varsel om skiljande från anställningen av personliga skäl.

Officersförbundets stipendiestiftelse

Stipendiestiftelsen instiftades vid Officersförbundets kongress 1997 och dess ändamål är att uppmärksamma gott fackligt ledarskap, vidareutveckla den fackliga verksamheten, stimulera engagemanget för yrkesfrågorna och uppmärksamma och premiera goda prestationer genom att dela ut stipendier.

Under 2018 har inga stipendier utdelats.

Remisser och andra yttranden

Förbundet har svarat på bl.a. följande remisser (motsvarande):

Datum	Rubrik
2018-04-23	Remissyttrande över Fördjupad översyn av Försvarmaktens logistikförsörjning i fråga om vidmakthållande och upphandling (Fö 2017: B)

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Officersförbundet är ett fack- och yrkesförbund för officerare och specialistofficerare, gruppchefer samt soldater och sjömän anställda inom Försvarsmakten och vid Försvarsmakten närstående myndigheter. Officersförbundet hade vid årets slut 19 114 medlemmar varav 13 507 yrkesverksamma.

Officersförbundet leds av förbundsstyrelsen som väljs vart tredje år vid förbundsmötet. Som stöd till förbundsstyrelsen finns ett kansli med 14 anställda. Medlemmarna utövar sitt inflytande och får sitt dagliga stöd genom någon av de 31 officersföreningarna.

Verksamheten bedrivs genom att Officersförbundets förtroendevalda och anställda samverkar och förhandlar med medlemmarnas arbetsgivarföreträdare. Därutöver bedriver både kansli och officersföreningarna en omfattande facklig utbildning för medlemmarna och de förtroendevalda. Andra centrala delar i verksamheten är att informera medlemmarna samt bedriva opinionsbildning. Officersförbundet ger också ut Officerstidningen.

Intäkterna under år 2018, exklusive finansiella intäkter, uppgår till drygt 37,6 miljoner kronor. Resultatet före de finansiella posterna visar ett underskott på närmare 1,9 miljon kronor. Efter resultatet från de finansiella posterna, bokslutsdispositionerna samt skatt redovisar förbundet ett underskott för år 2018 på 860 000 kronor.

Medlemsintäkterna har under året uppgått till drygt 35,1 miljoner kronor.

I posten övriga intäkter återfinns annonsintäkter med närmare 2,2 miljoner kronor.

Främjande av ändamålen

Officersförbundets ändamål är att företräda medlemmarna i fackliga frågor, utveckla det militära yrket och verka för samhällets förståelse för dess särart.

Officersförbundet har företrätt medlemmarna genom centrala och lokala förhandlingar om kollektivavtal och tvisteförhandlingar. Flera kollektivavtal har slutits och en stor mängd tvister har lösts. Medlemmarna har haft inflytande över verksamhetsfrågor, arbetsmiljöfrågor och enskilda medlemsfrågor genom att Officersförbundet genomfört samverkan med arbetsgivarna.

Det militära yrket har framförallt utvecklats genom att Officersförbundets syn på officersprofessionen påverkat Försvarsmakten och Försvarshögskolans utveckling av officersutbildningarna i önskad riktning.

Genom opinionsbildning i samhället, debattartiklar, debattinlägg, seminarium, Officerstidningen och möten, har Officersförbundet beskrivit yrkets särart.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Förbundsstyrelsen har fastställt Officersförbundets strategiska plan.

Medlemsregistret har anpassats med anledning av GDPR.

Flerårsöversikt

Beloppen i flerårsöversikten är angivna i tusental kronor om inte annat anges.

	2018	2017	2016	2015	2014
Medlemsintäkter	35 125	32 933	33 966	38 296	33 822
Soliditet %	96,2	95,8	95,8	96,7	95,3
Årets resultat	-861	-3 587	7 873	19 038	42 425
Balansomslutning	204 459	209 463	211 240	201 824	185 239

Förändringar i Eget Kapital

	Konflikt- fond	Dispositions- fond	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	45 866 945	154 050 404	-3 587 482	196 329 867
<i>Resultatdisposition enligt förbundsmötet:</i>				
Förändring av dispositionsfond		-3 587 482	3 587 482	0
Årets resultat			-860 957	-860 957
Belopp vid årets utgång	45 866 945	150 462 922	-860 957	195 468 910

Resultatdisposition

Årets resultat	-860 957
Summa	-860 957
Avsättning till dispositionsfond	-860 957
Summa	-860 957

Förbundets resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Resultaträkning	1		
Förbundsintäkter			
Medlemsavgifter	2	35 125 102	32 933 561
Övriga intäkter	3	2 515 109	2 515 660
Summa förbundsintäkter		37 640 211	35 449 221
Förbundskostnader			
Övriga externa kostnader		-18 379 350	-20 181 537
Personalkostnader	4	-20 672 772	-20 999 094
Avskrivningar		-468 456	-430 988
Summa förbundskostnader		-39 520 578	-41 611 619
<i>Rörelseresultat före finansiella poster</i>		<i>- 1 880 367</i>	<i>-6 162 398</i>
Finansiella poster			
Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar	5	1 187 877	2 440 838
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		694	78
Nedskrivning/återföring av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		-	154 000
Summa finansiella poster		1 881 571	2 594 916
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		<i>-691 796</i>	<i>-3 567 482</i>
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfond	6	1 000 000	800 000
Summa bokslutsdispositioner		1 000 000	800 000
<i>Resultat före skatt</i>		<i>308 204</i>	<i>-2 767 482</i>
Skatter			
Skatt på årets resultat		-832 646	-562 044
Skatt från tidigare år		-336 515	-257 956
<i>Årets resultat</i>		<i>-860 957</i>	<i>-3 587 482</i>

Balansräkning

	Not	2018-12-31	2017-12-31
Balansräkning	1		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	7	1 073 278	1 541 734
Summa materiella anläggningstillgångar		1 073 278	1 541 734
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Bostadsrätter	8	25 346 152	25 346 152
Värdepapper	9	133 782 430	136 340 004
Andra långfristiga fordringar/andelar	10	110 001	110 001
Andelar i intresseföretag	11	38 386 953	40 330 953
Summa finansiella anläggningstillgångar		197 625 536	202 127 110
Summa anläggningstillgångar		198 698 814	203 668 844
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		555 365	355 518
Aktuella skattefordringar		1 879 452	-
Övriga fordringar		273 769	81
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 112 004	1 748 650
Summa kortfristiga fordringar		4 830 591	2 104 249
<i>Kassa bank</i>			
Kassa och bank		929 894	3 690 060
Summa kassa och bank		929 894	3 690 060
Summa omsättningstillgångar		5 760 485	5 794 309
SUMMA TILLGÅNGAR		204 459 299	209 463 153

Eget kapital och skulder

	Not	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital			
Konfliktfond		45 866 945	45 866 945
Dispositionsfond		150 462 922	154 050 404
Beräknat resultat		-860 957	-3 587 482
Summa eget kapital		195 468 910	196 329 867
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfonder	6	1 519 000	2 519 000
Summa obeskattade reserver		1 519 000	2 519 000
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		2 902 136	2 534 860
Summa avsättningar		2 902 136	2 534 860
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 871 860	3 926 413
Aktuella skatteskulder		-	1 327 715
Övriga skulder		759 582	745 960
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	1 937 811	2 079 338
Summa kortfristiga skulder		4 569 253	8 079 426
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		204 459 299	209 463 153

Noter

Not 1 Allmänna upplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Valt regelverk

Årsredovisningen upprättas i enlighet med BFNAR 2012:1, Årsredovisning och koncernredovisning.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattningen det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Leasing

Förbundet redovisar samtliga finansiella leasingavtal enligt reglerna för operationella leasingavtal. Det innebär att leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Inkomstskatt

Förbundet redovisar aktuell skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats.

Ersättning till anställda

Avgifter för avgiftsbestämda pensionsplaner kostnadsförs löpande.

Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1. Det innebär att i de fall en pensionspremie betalas kostnadsförs den löpande.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Materiella anläggningstillgångar

Avskrivning görs linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Nedanstående nyttjandeperioder används.

Typ	Nyttjandeperiod	Procent
Datorer	3 år	33
Inventarier	5 år	20
Fastighetsinventarier	10 år	10

Finansiella instrument och värdepappersinnehav

Kortfristiga placeringar värderas enligt årsredovisningslagen till det lägsta anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Värdering har skett enligt portföljmetoden baserat på kategorierna svenska aktier, utländska aktier, svenska obligationer och utländska obligationer.

Vid försäljning av kortfristiga placeringar beräknas anskaffningsvärdet enligt genomsnittsmetoden.

Nyckeltalsdefinitioner

Nedan definieras nyckeltalen i förvaltningsberättelsens flerårsöversikt.

Soliditet = Justerat eget kapital/Totalt kapital

Not 2 Medlemsavgifter	2018	2017
Medlemsavgifter	35 125 102	32 933 561
Summa medlemsavgifter	35 125 102	32 933 561

Medlemsavgifter omfattar den del som avser medlemskap i organisationen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Not 3 Övriga intäkter	2018	2017
Annonsintäkter	2 181 364	1 560 829
Aviseringsavgift	343 966	358 244
Försäkringsadministration	-16 356	581 587
Skadestånd	10 000	15 000
Försäkringsavgift LF	-53 482	-
Övriga ersättningar och intäkter	49 716	-
Summa övriga intäkter	2 515 109	2 515 660

Not 4 Personalkostnader	2018	2017
<i>Löner och andra ersättningar</i>		
Styrelse och förbundsordförande	1 742 386	1 758 798
Övriga anställda inklusive förbundsdirektör	8 397 249	7 845 167
Totala löner och andra ersättningar	10 139 635	9 603 965
<i>Sociala kostnader och pensionskostnader</i>		
Sociala kostnader	8 711 627	9 697 488
(varav pensionskostnader)	4 456 916	5 834 929
Totala löner, andra ersättningar, sociala kostnader samt pensioner	18 851 262	19 301 453

Medelantalet anställda

Män	8	8
Kvinnor	6	5
Medelantalet anställda	14	13

Avgångsvederlag till förbundsdirektör utgår med 24 månadslöner vid entledigande. Utöver under året kostnadsförda pensionskostnader föreligger inga pensionsförpliktelser.

Not 5 Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar	2018	2017
Realisationsresultat värdepapper	666 246	1 183 201
STOFF	486 000	1 215 000
Utdelning Bergendal Meeting	35 531	42 637
Summa övriga finansiella anläggningstillgångar	1 187 877	2 440 838
Not 6 Periodiseringsfonder	2018	2017
Taxeringsår 2012	-	1 000 000
Taxeringsår 2013	1 100 000	1 100 000
Taxeringsår 2014	419 000	419 000
Summa periodiseringsfonder	1 519 000	2 519 000
Not 7 Inventarier	2018	2017
Ingående anskaffningsvärden	2 473 012	1 901 221
<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
Inköp	-	571 791
Utgående anskaffningsvärden	2 473 012	2 473 012
Ingående avskrivningar	-931 278	-500 290
<i>Förändringar av avskrivningar</i>		
Årets avskrivningar	-468 456	-430 988
Utgående avskrivningar	-1 399 734	-931 278
<i>Redovisat värde</i>	<i>1 073 278</i>	<i>1 541 734</i>
Not 8 Bostadsrätter	2018	2017
Ingående anskaffningsvärden	25 346 152	25 346 152
Utgående anskaffningsvärden	25 346 152	25 346 152
<i>Redovisat värde</i>	<i>25 346 152</i>	<i>25 346 152</i>

Not 9 Värdepapper	2018	2017
Innehav		
Hedgefond	10 000 000	10 000 000
Kapitalförsäkring	123 782 430	126 713 977
Avräkning arvode	-	-373 973
Redovisat värde	133 782 430	136 340 004
Årets förändringar		
Ingående balans	136 340 004	134 378 711
Årets insättning/inköp	781 452	17 183 977
Rabattandelar	390 385	-
Återinvesterade reavinster	666 345	-
Årets försäljning/uttag	-3 500 000	-15 376 684
Arvode	-895 756	-
Uppskrivning fonder	-	154 000
Redovisat värde	133 782 430	136 340 004
Marknadsvärde	139 698 905	148 382 088
Not 10 Andra långfristiga fordringar/andelar	2018	2017
Benämning/Org. nr. /Säte		
Bergendal Meetings, 714800–1899, Stockholm		
Antal andelar	148	148
Redovisat värde	110 001	110 001
Not 11 Andelar i intresseföretag	2018	2017
Ingående anskaffningsvärden	40 330 953	40 330 953
Förändring av anskaffningsvärden		
Försäljningar/utrangeringar	-1 944 000	-
Utgående anskaffningsvärden	38 386 953	40 330 953
Redovisat värde	38 386 953	40 330 953
Intresseföretag/Org. nr. /Säte		
STOFF AB, 556952–9976, Stockholm		
Antal andelar	24,30	24,30
Eget kapital	-1 944 000	-
Redovisat värde	38 386 953	40 330 953
Not 12 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2018	2017
Semesterlöneskuld	1 015 284	938 209
Förvaltningsarvode	246 227	251 000
Upplupen personalskuld	626 300	626 300
Övrigt	50 000	263 829
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 937 811	2 079 338

Underskrifter

Underskrifter

Stockholm 2019- 03 - 26

Lars Fresker

Karl-Johan Boberg

Maria von Below

Gabriel Bris

Ulf Hassgård

Klas Hellström

Mikael Jansson

Magnus Johansson

David Linblom

Hans Lundgren

Kristina Lundström

Johan Reispass

Jacob Romlin

Mats Thuresson

Mikael Vinde

Vår revisionsberättelse har angivits 2019- 03 - 26

KPMG AB

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor

Jonas Holmgren

Hampe Klein

Bilagor

Bil 1 Organisationsplan för Officersförbundet

Föreningens namn	Myndigheter m.m.	Ort
	FÖRSVARSMAKTEN	
	Organisations (och andra) enheter	
OF Högkvarteret	HKV, FM HRC	Stockholm
Livgardets OF	Livgardet (Försvarmusiken) SWEDINT)	Upplands- Bro/Kungsängen
OF Bothnia	I 19, A 9 (ArtSS)	Boden
K 3/Wanäs OF	K 3	Karlsborg
OF Skaraborgarna	P 4	Skövde
OF Södra Skåningarna	P 7	Lund/Revinge
OF Lv 6	Lv 6 (LvSS)	Halmstad
OF Eksjö Garnison	Ing 2 (FarbS), SWEDEC	Eksjö
OF i Enköping	LedR (LedS)	Enköping
OF TrängR	TrängR (LogS)	Skövde
Kustflottans OF	1. ubflj, 3. sjöstriflj, 4. Sjöstriflj	Karlskrona, Haninge
OF Amf	Amf 1	Haninge/Berga
OF MarinB/SSS	MarinB, SSS	Karlskrona
OF F 7	F 7	Lidköping/Sätenäs
OF F17	F 17	Ronneby/Kallinge
OF F 21	F 21	Luleå
OF Helikopter	Hkpfj	Linköping/Malmen
OF FMLOG	FMLOG	Stockholm (rikstäckande)
OF FMTIS	FMTIS	Örebro (rikstäckande)
OF Karlberg	MHS K	Solna
Halmstadsskolornas OF	FMTS, MHS H	Halmstad
OF MSS	MSS	Skövde
Ärna OF	LSS (FBS, StrilS, FlygS). FMUndSäkC (TolkS)	Uppsala
OF HvSS	HvSS	Salem/Vällinge
OF SkyddC	Totalförsvarets skyddscentrum	Umeå
OF Göteborg	Fömed C	Göteborg
	ÖVRIGA	
OF FHS	FHS	Stockholm
OF FMV	FMV	Stockholm (rikstäckande)
Försvarsdepartementets OF	Fö och regeringskansliet i övrigt.	Stockholm
OF FortV	Fortverket	Eskilstuna (rikstäckande)
OF Ä	Pensionerade officerare	Stockholm (rikstäckande)

Bil 2 Genomförda centrala kurser och konferenser

Kurs/konferens	Antal deltagare
Arbetsmiljökurs nr. 1	14
Arbetsmiljörätt för chefer nr. 1	19
Arbetsmiljörätt för chefer nr. 2	17
Avtals- och utbildningskonferens nr. 1	70
Avtals- och utbildningskonferens nr. 2	62
Avtals- och utbildningskonferens nr. 3 inklusive huvudskyddsombud	92
Förbundskurs 1:2	15
Förbundskurs 1:3	17
Förbundskurs 2.	16
Kurs för kadetter	18
Kurs för ledamot i OrgE Personalförsörjningsnämnd (PFN)	11
Kurs för utbildnings- och rekryteringsansvariga	11
OSA-kurs nr. 2	12
OSA-kurs nr.1	18
Förbundskurs 1:1	Inställd
Kurs för valberedning	Inställd
Arbetsmiljökurs nr. 2	Inställd
SUMMA	392

Bil 3 Genomförda lokala kurser eller styrelseutbildningar

Föreningens namn	Antal kurser	Antal deltagare totalt
OF Högkvarteret	1	12
OF Södra Skåningarna	2	30
OF i Enköping	3	94
Kustflottans OF	3	52
OF Amf	2	18
OF MarinB/SSS	3	62
OF F 7	1	17
OF F17	3	41
OF F 21	1	11
OF Helikopter	2	21
OF FMLOG	2	29
OF FMTIS	1	27
Halmstadsskolornas OF	1	12
Ärna OF	2	28
OF Göteborg	1	4
Kårsektion Fort	1	7
Summa	29	465

Anm.: De officersföreningar som är redovisade ovan är de som under 2018 erhållit utbildningsbidrag av Officersförbundet.

Revisionsberättelse 2018 Förtroendevalda revisorer

BODEN OCH STOCKHOLM 2019-03-26

Revisionsberättelse 2018

(en bilaga)

Vi de förtroendevalda revisorerna, har granskat Styrelsen och Kansliets förvaltning av förbundets verksamhet under 2018. Granskningen har främst omfattat förutsättningarna för den interna styrningen och kontrollen.

Fokusområden för vår granskning har varit Avtal Avseende allmänna anställningsvillkor för anställda vid Officersförbundets kansli. De reflektioner som gjorts är mottagna av förbundsdirektören och vi känner oss trygga med att dessa kommer att hanteras i god ordning.

Vi har följt ett ärende avseende förbundets stöd till en medlem. Vi har ej funnit någon anledning till att föreslå några förändringar eller översyner av förbundets rutiner. Våra granskningar har sammanfattningsvis visat på att förbundets verksamhet har genomförts med tillfredställande intern styrning och kontroll.

Vi har under revisionsåret vid flera tillfällen sammanträtt med den auktoriserade revisorn, Fredrik Sjölander KPMG och hans revisionsteam.

Vi delar den auktoriserade revisorns bedömning såsom den kommer till uttryck i dennes revisionsberättelse (bifogas) för räkenskapsåret 2018 och föreslår därför att förbundsstyrelsen ger styrelsens ledamöter och förbundsordföranden ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2018.

OFFICERSFÖRBUNDETS FÖRTROENDEVALDA REVISORER

JONAS HOLMGREN

HAMPE KLEIN

Revisionsberättelse 2018 KPMG

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Officersförbundet, org. nr 802009-8987

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Officersförbundet för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen uppfattats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och förbundsdirektörens ansvar

Det är styrelsen och förbundsdirektören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och förbundsdirektören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och förbundsdirektören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och förbundsdirektören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

— utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och förbundsdirektörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

— drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och förbundsdirektören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

— utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och förbundsdirektörens förvaltning för Officersförbundet för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt det presenterade förslaget och beviljar styrelsens ledamöter och förbundsdirektören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och förbundsdirektörens ansvar

Det är styrelsen och förbundsdirektören som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller förbundsdirektören i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisions sed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Solna den 26 mars 2019

KPMG AB

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor